

**КОЛЕДЖ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «КИЇВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РИНКОВИХ ВІДНОСИН»**

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ З ФІНАНСІВ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

СИЛАБУС

**обов'язкової навчальної дисципліни Циклу професійної підготовки
ОСК 8 «Комерційна діяльність»**

Освітній ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Засвоєння знань щодо формування системи професійних компетентностей щодо визначення пріоритетних напрямів комерційної діяльності та умов її здійснення в сучасних умовах господарювання. Основним завданням дисципліни є надання знань про систему взаємовідносин посередницьких структур з виробниками і споживачами; набуття вмінь і навичок творчого пошуку резервів і способів підвищення ефективності комерційної діяльності.

ПЕРЕЛІК ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 1. Здатність враховувати основні закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

СК 3. Здатність застосовувати інноваційні підходи у діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК 9. Здатність застосовувати моделі електронної комерції у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Анотація дисципліни. Ринок і комерційна діяльність. Сутність, мета і завдання комерційної діяльності. Суб'єкти ринку: “комерсант”, “бізнесмен”, “посередник”, “менеджер”. Посередницькі підприємства і структури. Комерційно-посередницька діяльність. Ринок товарів і послуг як сфера комерційної діяльності посередницьких підприємств. Роль і задачі розвитку комерційного посередництва на сучасному етапі. Методологічні основи комерційної діяльності. Характер і зміст процесів, що відбуваються на ринку посередницьких послуг. Управління формуванням і розвитком цільових ринків. Етичні норми у комерційному посередництві.

Кон'юнктурні дослідження товарних ринків посередницькими підприємствами. Цілі, завдання і зміст кон'юнктурних досліджень товарних ринків. Інфраструктура товарного ринку. Технологічна послідовність проведення досліджень. Кон'юнктурні характеристики товару на ринку. Визначення типів і обсягів комерційної інформації, необхідної для прийняття рішень по результатам кон'юнктурних досліджень. Вибір методів збирання, систематизації та аналізу даних досліджень. Дослідження зовнішнього середовища. посередницьких підприємств. Дослідження конкурентів і визначення їх позицій. Вивчення намірів і уподобань споживачів. Визначення факторів успіху товарів на ринку. Визначення кон'юнктури товарного ринку.

Формування попиту споживачів на продукцію та послуги. Комерційно-посередницька діяльність у сфері товарного обігу. Методи побудови і ведення комерційно-посередницької діяльності у торговому підприємстві. Поєднання попиту і пропозиції у торгово-посередницькій діяльності. Торговий капітал і торговий прибуток у посередницькій діяльності. Сукупна пропозиція і сукупний попит. Заощадження і нагромадження. Формування платоспроможного попиту на продукцію і послуги. Товарно-асортиментна політика та її складові. Принципи підбору і встановлення товарного асортименту з врахування потреб ринку. Роль маркетингу у створенні ефективної системи просування товарів на цільові ринки. Інтегровані маркетингові комунікації та їх роль у формування попиту споживачів товарів і послуг.

Комерційні зв'язки і договірні відносини посередників, умови продажу і транспортування. Сутність, порядок формування та регулювання комерційних зв'язків у торговельній і посередницькій діяльності. Комерційні зв'язки у сфері товарного обігу і послуг. Загальні принципи договірних відносин і контрактної політики у посередницькій діяльності. Визначення і формування умов продажу, купівлі, термінів постачання, транспортування, взаєморозрахунків у комерційно-посередницьких угодах: поставки, надання посередницьких послуг, комісії, консигнації, франчайзингу. Штрафні санкції і порядок відшкодування збитків при невиконанні умов договору.

Організація закупівель і реалізації продукції. Сутність, роль і зміст закупівельної роботи. Вивчення і пошук комерційних партнерів по закупівлі товарів. Класифікація постачальників. Організація договірних відносин з постачальниками товарів. Контроль та облік надходження товарів від постачальників. Оптові ярмарки (виставки) та їх роль у закупівлі товарів.

Система державних закупівель в Україні. Організація процесу і принципи державних закупівель. Формування і організація діяльності тендерного комітету. Розробка, структура, порядок надання тендерної документації. Оцінка тендерних пропозицій. Укладення контракту та умови його виконання. Торгівля на аукціонах і торгах. Сутність, роль і зміст комерційно-посередницької діяльності з продажу товарів і послуг. Організація комерційної роботи з оптового і роздрібного продажу товарів. Види, форми і методи посередницької діяльності на ринку товарів і послуг.

Сутність, зміст та особливості роздрібної торгівлі. Завдання та функції роздрібної торгівлі в умовах ринкових відносин. Роздрібні торговельні підприємства та організації, їх види та функції. Організаційно-правові форми підприємств роздрібної торгівлі. Організаційна структура роздрібного торговельного підприємства. Функції основних підрозділів роздрібного торговельного підприємства. Корпоративні, добровільні мережі магазинів, торгові конгломерати та інші види об'єднань в роздрібній торгівлі. Роздрібна торговельна мережа – важлива складова інфраструктури споживчого ринку та її соціально-економічне значення. Завдання розвитку роздрібної торговельної мережі та підвищення її ролі в торговельному обслуговуванні населення. Класифікація та основні види об'єктів роздрібної торговельної мережі. Торгові та технологічні функції магазинів. Типізація магазинів, її сутність та значення. Спеціалізація магазинів: її сутність, значення та форми. Номенклатура типів магазинів. Сучасні проблеми типізації магазинів у роздрібній торгівлі. Торговельні та торговельно-розважальні центри: їх особливості, види, стан та перспективи розвитку. Особливості об'єктів дрібно-роздрібної торговельної мережі. Ефективність функціонування роздрібної торговельної мережі.

Матеріально-технічна база комерційної діяльності. Матеріально-технічна база і технічна політика комерційно-посередницьких підприємств. Склади і складські комплекси та їх роль в забезпеченні ефективної діяльності комерційно-посередницьких підприємств. Інвестиційно-інноваційна політика як основа формування і розвитку матеріально-технічної бази комерційної діяльності посередницьких підприємств. Логістичні комплекси перевезення і обробки вантажів. Умови успішного вирішення логістичних задач торгово-посередницької діяльності. Інформатизація комерційно-посередницької діяльності. Комп'ютери, програмне забезпечення і мережеві технології та їх використання у посередницькій діяльності. Бази даних. Використання сучасних засобів телекомунікацій у формуванні і розвитку фінансово-господарських зв'язків посередницьких підприємств. Інтерактивні засоби торгового посередництва. Технології та засоби Інтернет і електронні магазини у посередницькій діяльності.

Методи оцінювання показників техніко-організаційного рівня посередницьких підприємств і ефективності обслуговування споживачів. Комплексна модель оцінки техніко-організаційного рівня і ринкового потенціалу комерційно-посередницьких структур. Основні блоки моделі: оцінка стану основних фондів і матеріально-технічної бази підприємства, макроекономічна оцінка підприємства з врахуванням її положення на ринку, факторний аналіз основних показників комерційної діяльності. Застосування теорії опціонів у практиці оцінки бізнесу. Особливості оцінки техніко-

економічного рівня посередницького підприємства з метою інвестування. Система показників аналізу ефективності обслуговування споживачів. Методи розрахунку ефективності посередницьких операцій.

Обігові кошти комерційної діяльності та організація розрахунків. Обігові кошти комерційно-посередницьких підприємств. Сутність, склад і структура обігових коштів. Джерела утворення обігових коштів. Нормування обігових коштів і засобів. Показники використання обігових коштів. Методи оплати посередницьких послуг. Форми і методи розрахунків при здійсненні торгово-посередницьких операцій. Готівкова і безготівкова форми розрахунків. Розрахунки у іноземній валюті. Кредитна політика посередницького підприємства. Фінансове і товарне кредитування.

Планування витрат комерційної діяльності. Зміст, форми і методи стратегічного планування комерційної діяльності посередницького підприємства. Роль і місце планування витрат у моделі фінансового планування комерційної діяльності посередницьких підприємств. Визначення пріоритетності витрат при плануванні комерційної діяльності. Розробка кошторису витрат. Бізнес-операції та їх ресурсне забезпечення з врахуванням ринкових ризиків і витрат. Бізнес-план посередницького підприємства: розрахунок можливих доходів і витрат, оцінка ринку збуту конкретних товарів і послуг, оцінка маркетингу, план реалізації, фінансовий план та ін.

Електронна комерція: суть, принципи, сфери застосування. Основні категорії Internet та технології електронної комерції. Безпека та захист інформації в електронній комерції. Організаційно-правове забезпечення електронної комерції. Види електронного бізнесу. Організація і технологія роботи Internet магазину. Організація продажу товарів через Internet аукціони. Електронні платіжні системи. Електронні гроші. Українські та міжнародні електронні гаманці. Маркетинг та реклама в мережі Internet. Ефективність та перспективи розвитку електронної комерції.

Тема дисципліни	Компетен- тність	Програмні результати навчання
Тема 1. Сутність комерційної діяльності	ЗК 3, СК 1,2	ПРН 12
Тема 2. Кон'юнктурні дослідження товарних ринків	ЗК 3,8, СК 2,3	ПРН 12
Тема 3. Формування попиту споживачів на продукцію та послуги	ЗК 8, СК 2	ПРН 12
Тема 4. Комерційні зв'язки і договірні відносини, умови продажу і транспортування	ЗК 3, СК 4	ПРН 12
Тема 5. Організація закупівель і реалізації продукції	ЗК 8, СК 3,4	ПРН 12
Тема 6. Роздрібна торгівля.	ЗК 3, СК 1,4	ПРН 12
Тема 7. Матеріально-технічна база комерційної діяльності	ЗК 8, СК 3,4	ПРН 12
Тема 8. Показники техніко-організаційного рівня комерційних підприємств та методи їх оцінювання	ЗК 3,8, СК 2,3	ПРН 12

Тема 9. Обігові кошти комерційної діяльності та організація розрахунків	ЗК 8, СК 1,2	ПРН 12
Тема 10. Планування витрат комерційної діяльності	ЗК 8, СК 3	ПРН 12
Тема 11. Електронна комерція	ЗК 8, СК 9	ПРН 12

Загальна характеристика

Обсяг: 6 кредити (180 год.), з них: 32 год. - лекцій, 48 год. - практичних занять, 100 год. - самостійна робота.

Мова викладання: українська

Навчально-методичне забезпечення: лекційний матеріал та презентації, завдання до практичних занять, додаткова рекомендована література розміщено в гугл класі.

Рекомендована література:

Основна

1. Балабан П.Ю. Комерційна діяльність: Підручник. Х.: Світ Книг, 2015. 452 с.
2. Комерційна діяльність: навч. посібник: перевидання / Антонюк Я.М., Шиндировський І.М. - Львів: Магнолія, 2019. 332 с.
3. Економіка та організація торговельних підприємств: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, Л.Д. Запирченко, С.С. Матієнко та ін.] / за наук. ред. д.е.н., проф. Семикіної М.В. – Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. – 212 с.
4. Гариш О.М., Капелюшна Т.В., Мартиненко М.О. Організація торгівлі: навч. посіб. – К.: ДУТ. 2020. – 174 с.
5. Конспект лекцій з дисципліни «Комерційна діяльність» для молодших бакалаврів спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», денної та заочної форм навчання. / Укл.: І.Ю. Кутліна / – К.: Університет «Україна», 2021. – 98 с.

Додаткова

1. Филевич Л.Г., Попова Л.О., Прядко О.М. та інш. Комерційна діяльність: навчальний посібник. Харків: ХДУХТ, 2014. 225 с.
2. Електронні сервіси в господарській діяльності: навчальний посібник / В. М. Адам, М. С. Долинська та ін.; за заг. ред. М. С. Долинської. - 2-ге вид., перероб. - Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 282 с.
3. Яценко О. М., Грязіна А. С., Шевчик О. О. Електронна комерція як елемент глобальної торговельної системи. Актуальні проблеми економіки. 2019. № 8. С. 4–15.

Викладач:

Кулік Анна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент

E-mail: kylik_anna@ukr.net

Тел.: +380934553401

Адреса: вул. Березняківська 26Б.

Розглянуто та затверджено цикловою комісією з фінансів і підприємництва.
Протокол №1 від 29.08.2022 р.